

1999.06.07

Esőisten megkímélte a könyveket

Az író védtelen. Ül a kis asztalnál és sandít. Jön-e valaki?

Jézusom, ült fel péntek éjjel álmában riadtan Zentai Péter. A könyvesek elnökének fejében hirtelen matematikai műveletek sora indult, a könyvheti könyvek átlagárát megszorozta a kiadványszámmal, elosztotta a lezúduló csapadékmennyiséggel és aléltan dőlt vissza a párnáira; megállapítva, hogy minden idők legnagyobb bukása lesz. Ámde, az Úristen! Szereti a könyv barátait, ebből adódóan csak a róla elnevezett utat tette forgalomképtelenné, meg néhány további hegyvidéki utcát, ám ezek a semmire se jó műanyag és fémsátrak megóvták a könyveket a lezúduló esőtől. A vízszintesen zubogó zápor kellős közepén érkezett meg a standra a könyvhét legdrágább kincse, a kétkötetes Füst Milán Napló. De Milancának szerencséje volt, naplóját eleve nejlonfólia borította, így csak bepárásodott. Igazi nagy baj nem történt. Aki a nyitó ünnepségen részt vett, ott a téren, ahol a tűzoltók meg a könyvesek, meg az olvasók, s a Luxus Áruház bikinijei felé sandító hölgyek szoktak gyülekezni, azt hihette, hogy még a szoclíbek vannak hatalmon. Magasodik Magyar Bálint, ott van Pető, Kovács László, ám sehol nyilvánosan a kultusztárca jelenlegi urai.

A nép, az istenadta, szereti a könyvhetet. Ez már hetvenedszerre bebizonyosodott. Amikor húsz évvel ezelőtt, még az átkosban, a svéd Királyi Színház egyik vezető színésze éppen Pesten járt és kilátogatott a Vörösmarty térre, háromszor akart eldőlni a csodálkozástól. Nemcsak azért, mert élőben látott egy darab orosz katonát, de elmondása szerint könyvért, könyv körül sündörögni ennyi embert egy helyen még nem látott. És ez azóta is így van. Kormányok jönnek-mennek, a rendszer megváltozott, most éppen béke felé tartó háború van, de a Vörösmarty téren minden ugyanúgy zajlik, izgatottan várakoznak még a legrutinosabb régi kiadók is, s ott szoronganak a dedikáló szerzők. Mert az író védtelen. Ül a kis asztalnál és sandít. Jön-e valaki? Mellette ül általában felesége, férje, kiadója, egy-két beépített barát, hogy a várakozás megpróbáltatásait a lehetőség szerint a minimumra csökkentsék.

Csurkának idén is volt közönsége. Mint az elmúlt évben mindig, vezeti a dedikálók toplistáját, úgy állnak nála sorba, mint hajdan a hetvenes években banánért.

A másik sor Szabó Magda előtt kunkorodott, gyerekek és felnőttek kinyitott könyvvel, az életkor nem volt meghatározó. Volt, aki a régit is elhozta, rezzenéstelen arccal várt a sorára. Szabó Magda mindenkire mosolygott. Pluszdedikálást kellett beiktatni az első kötetes Varró Daninál is, mert a Bögre azúrt vitték, mint a cukrot. A könyvesek azt mondják, hogy kristálytisztán nem lehet tudni, mennyivel nagyobb az idej forgalom a tavalyinál, és ha igen, miért. Egyáltalán, nagyobb-e? Kocsis András például úgy véli, hogy talán halványabb most a vásárlókedv, mint tavaly volt, ennek magyarázatát abban látja, hogy az idej könyvfesztivál kiugróan jól sikerült. S talán az emberek még el se olvasták azokat a könyveket, amelyeket akkor vettek meg. Az Osirisnél Gyurgyák János egyértelműen úgy látja, hogy kiadója már szombaton megtermelte a tavalyi forgalmat. Persze harminc könyvvel jöttek ki, köztük a Millenniumi Könyvtárral, aminek nagy sikere volt. Övék a rajongott Szabó Magda-novelláskötet, de nagyon kapós volt Romsics Ignác és Lázár Ervin is.

Gyurgyák meséli: söröznek a Liszt Ferenc téren, az asztalnál ott ül a kilencvenhárom éves József Etus, József Atilla nővére, újonnan felfedezett rokonával, az oxfordi Vermes Géza professzorral. Mindketten makóiak. Vermes könyvét meg majd az a Sárközi Mátyás fogja fordítani (ha elvállalja), aki szintén a gyerekkorából ismerte a híres judaista professzort. A Vörösmarty téren békésen dedikál együtt a Palatinus két szerzője, **Eörsi** és Konrád. A fáma

szerint **Eörsi** lovagiasan följánlotta Konrádnak, hogy egyetlen cikkben fogja egyszerre őt és Nadas Pétert lebarmolni. Konrád a maga szelíd módján ragaszkodott az önálló lebarmoltatáshoz.

Kiszely Gábor szabadkőművesekről szóló könyve is a kapósabbak közé tartozik. Meséli, hogy jó szándékú vásárlói felhívták figyelmét a szabadkőműves ártányra, a kinyúló karokra, amelyek bármikor, bárhová, utána nyúlhatnak. Egy másik dedikáló közölte, hogy ő egy önálló galaxisról érkezett, és mégis csak kíváncsi arra, hogy mit tudnak ezek a szabadkőművesek itt. Kiszely, aki úgy néz ki, mint Roger Moore fiatal korában, rendíthetetlenül túri az észrevételeket.

Heller Ágnes Bicikliző majma most is sokat lendített a Múlt és Jövő Kiadón. De nemcsak ezt a könyvét vitték, hanem a korábbiakat is, és szép sikere volt Kőbányai János korábbi köteteinek is. A Móra szerzői közül (csodálkozni se kell rajta) Janikovszky Éva volt a legsikeresebb. Bächer Iván nem csupán monotonon dedikálta Kutya Mandovszkyt, de még főzésre is vetemedett, az Írók Boltjában indonéz csirkével étette meg az arra járókat. A bolt amúgy ismét kiadja az Üveggolyó Rendet. A megtisztelő címet olyan szerző kapja, aki nem csupán munkássága, irodalmi tevékenysége, elismertsége, okán méltó erre, hanem a bolt dolgozóival is bensőséges kapcsolatot tart. Az eddigi díjazottak: Mándy Iván, Mészöly Miklós, Balassa Péter, Parti-Nagy Lajos, Tandori Dezső és Petri György. Az idei kitüntetett Györe Balázs volt.

Az ember azt hinné, hogy a Liszt Ferenc téren, ahol legalább nyolc kávézó és egy-két kis étterem is működik, érdemes lenne könyvesstandokat késő estig nyitva tartani. Detti, a bolt vezetője szomorúan ingatja a fejét, a kávézóba többnyire juppik és külföldiek járnak. Nem vesznek könyveket.

V. BÁLINT ÉVA